U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **A. H.,** zast. JUDr. Helenou Kubecovou, advokátkou, se sídlem Masarykovo nám. 35, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2011, č.j. OAM-356/VL-14-K01-R2-2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 5. 2012, č. j. 28 Az 36/2011 – 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností ze dne 20. 6. 2012, podanou zplnomocněnou zástupkyní, se žalobce (dále též stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2011, č.j. OAM-356/VL-14-K01-R2-2008. Uvedeným rozhodnutím žalovaného bylo rozhodnuto tak, že se stěžovateli mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

V kasační stížnosti podané s odvoláním na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), se stěžovatel dovolává toho, že z rozhodnutí žalovaného není vůbec znát, z jakých podkladů vycházel, žalovaný se zmiňuje pouze o skutečnostech, které v průběhu řízení uvedl stěžovatel – z jeho lékařských zpráv, a dále pak odkazuje na informace MZV ČR, čj. 111193/2009-LP, ze dne 29. 7. 2009, a tyto považuje za důvody, pro které nelze stěžovateli udělit azyl z humanitárních důvodů, aniž by se jakkoliv vypořádal s opodstatněností stěžovatelem tvrzených obav z návratu na Ukrajinu, a krajský soud se s tímto závěrem žalovaného plně ztotožnil. Současně však krajský soud připustil, že existují situace, kdy lze humanitární azyl poskytnout a to jsou situace, na něž sice nedopadá žádná

z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto nehumánní azyl neposkytnout. Stěžovatel je přesvědčen, že pokud by krajský soud zvážil jeho zdravotní situaci a tvrzené obavy z návratu na Ukrajinu z důvodu, že je ateista, a že byl členem Komsomolu a posléze komunistické strany, správně posoudil a následně zdůvodnil, tak by zcela jistě dospěl k závěru, že u stěžovatele jsou důvody k udělení humanitárního azylu. Stěžovatel trpí epilepsií, projevují se u něho epileptické záchvaty, navíc má problémy s kolenem a páteří. Krajský soud ve svém rozsudku konstatuje, že obecně nelze připustit, aby si stěžovatel (žadatel o mezinárodní ochranu) vybíral tu zemi, kde má vhodnější podmínky pro léčbu. Toto tvrzení krajského soudu v plné míře odporuje základnímu právu člověka, a to právu na život. Na základě uvedeného stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační stížnost směřuje do posouzení možnosti udělení humanitárního azylu. K tomu žalovaný odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí, jakož i na odůvodnění krajského soudu, z nichž je plně seznatelné jakými úvahami byly dané orgány vedeny a z jakých podkladů vycházely. Zdravotní situace stěžovatele byla řádně posouzena a neudělení humanitárního azylu bylo řádně odůvodněno, náležitě byla posouzena jak závažnost zdravotních potíží stěžovatele, tak dostupnost lékařské péče v zemi jeho státní příslušnosti. V podrobnostech žalovaný odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí, jakož i na příslušnou část odůvodnění krajského soudu, s nímž se ztotožňuje. Obavy plynoucí z ateizmu žadatele, příp. členství v politické straně, nejsou skutečnosti podřaditelné pod § 154 zákona o azylu. K nesouhlasu stěžovatele s právním názorem soudu k možnosti žadatele o mezinárodní ochranu vybírat si zemi z hlediska úrovně zdravotní péče odkazuje žalovaný na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2011, č. j. 2 Azs 50/2010 - 49. Ohrožení samotného práva na život nebylo v případě stěžovatele v řízení zjištěno, kasační stížnost pak také žádné konkrétní skutečnosti takovému ohrožení skutečně nasvědčující nepřináší. Kasační stížnost neobsahuje žádné konkrétní tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatel spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. K problematice udělování humanitárního azylu a otázce následného soudního přezkumu se Nejvyšší správní soud již opakovaně vyjádřil. Žalovaný má za to, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na obecné námitky podávané v kasační stížnosti. Námitky uplatněné v kasační stížnosti shledává žalovaný správní orgán nedůvodnými. Závěrem navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl, popř. jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. V posuzované věci Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval tzv. přijatelností kasační stížnosti, ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda

kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, kasační stížnost by byla nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotně-právní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelů, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatelů. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. V takém případě by kasační stížnost musela být podle citovaného ustanovení § 104a s. ř. s. odmítnuta jako nepřijatelná.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat nejen od její přípustnosti, ale i od její důvodnosti, která je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů uváděných stěžovatelem (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Důvodnost kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní

soud posuzuje teprve, či jenom, v těch případech, kdy je kasační stížnost shledána jako přípustná a současně přijatelná.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je, vedle splnění podmínek přípustnosti a uvedení důvodů kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., rovněž uvedení, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost projednat jako přijatelnou. Zde je nutné poznamenat, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti neuvedl. Za této situace se Nejvyšší správní soud mohl otázkou přijatelnosti kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kriterií.

Z obsahu spisu soud zjistil, že stěžovatel nejprve v letech 1997 až 2001 několikrát navštívil Českou republiku, jelikož zde chtěl pracovat. Když se v r. 2001 vrátil na Ukrajinu, sousedé mu v jeho malé vesnici nadávali kvůli ateizmu, nemohl získat zaměstnání a měl existenční potíže. V srpnu 2001 tedy opustil svou vlast, odejel do České republiky, žije tady a pracuje. V listopadu 2007 byl zadržen policií, neměl doklady, bylo mu uděleno správní vyhoštění a on požádal o mezinárodní ochranu. V případě návratu do vlasti se obává opětovného obtěžování kvůli tomu, že je ateista, ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že trpí epilepsií a má psychické problémy. V pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 6. 5. 2008 k nadávkám a urážkám ze strany spoluobčanů v domovské vesnici na Ukrajině také uvedl, že byl v mládí komsomolcem a lidé si pamatovali, že souhlasil s komunisty. Rozhodnutím žalovaného byla dne 12. 5. 2008 žádost stěžovatele zamítnuta jako zjevně nedůvodná, toto rozhodnutí bylo k jeho žalobě zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 5. 2010, č. j. 64 Az 40/2008 - 42, pro vady řízení, a věc byla žalovanému vrácena zpět k dalšímu řízení. V průběhu dalšího pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 27. 9. 2011 se stěžovatel znovu vyjádřil k důvodům svého odjezdu z vlasti, a sdělil, že v případě návratu do vlasti se obává psychického týrání proto, že nevěří v Boha a je přívrženec komunistů. Dále vysvětlil, že o mezinárodní ochranu požádal z náboženských důvodů, které uvedl, a také proto, že je komunista, takže ho ve vesnici nesnášejí. Ke svému zdravotnímu stavu sdělil, že je v poslední době docela dobrý, měl sice problémy s kolenem, ale infekci má vyléčenou, dvakrát v letech 2007 a 2009 měl záchvat epilepsie, nyní je v klidu, naposledy bral léky před rokem. Dále uvedl, že nyní příležitostně pracuje, rád by zůstal v České republice.

Nejvyšší správní soud věc posoudil takto:

Podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko pro pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných demokratických evropských zemích, vnímá právo na azyl jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným nebezpečím.

Podle ustálené judikatury z podstaty azylového řízení vyplývá, že účelem přiznání azylu je poskytnout ochranu tomu, kdo je v zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo cítí důvodnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně

vyjmenovaných. Státní moc má v zemi původu v takových případech být vykonávána způsobem vykazujícím znaky perzekuce či diskriminace osob určitého konkrétního náboženského vyznání, rasy či politického přesvědčení. Občan prchající z vlasti před takovým výkonem státní moci vlastního státu, sám jako oběť bezpráví, žádá proto ochranu jinde. Aby mu však taková ochrana mohla být poskytnuta, musí být prokázáno, že je především reálným nositelem určitého přesvědčení politického či náboženského, a že původ jeho obav je v reálně probíhající perzekuci osob tohoto přesvědčení ze strany státu, a že tento stav, jím nezaviněný a jím neovlivnitelný je rozhodující pohnutkou k odchodu ze země původu a žádosti o ochranu v jiné zemi, a nikoliv důvody jiné.

Žalovaný správní orgán, a stejně tak i krajský soud, jak vyplývá z obsahu spisu, vycházely ze zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, a jejich závěr o tom, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící tomu, že by mu měla být udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení. Správní orgán si opatřil dostatek důkazů, na jejichž podkladě zjistil dostatečně skutkový stav věci a vyhodnotil jej v souladu s právní úpravou. Stěžovatel tyto podklady, resp. důkazy, ve správním řízení nerozporoval, neoznačil je za nedostatečné a nežádal ani jejich doplnění. Krajský soud se po posouzení věci s postupem žalovaného a s jím provedeným vyhodnocením skutkového stavu ztotožnil.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že jak vyplývá z rozhodnutí soudu, krajský soud se podrobně a argumentačně přesvědčivě vypořádal se všemi žalobními námitkami stěžovatele, se závěry krajského soudu se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud a také na ně v podrobnostech odkazuje. Námitky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i krajského soudu, kde se oba tyto orgány s relevantními skutečnostmi dostatečně vypořádaly.

Dále Nejvyšší správní soud uvádí, že námitkami uplatněnými v kasační stížnosti se převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi jako nedůvodnými již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Pokud jde o hodnocení námitky stran neudělení humanitárního azylu, k tomu Nejvyšší správní soud především uvádí, že udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda v daném případě byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Tomu ostatně dlouhodoběji koresponduje i konstantní soudní judikatura. Již dřívější judikatura zdůrazňovala, že *rozhodování o tom, zda bude udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, se děje ve volné úvaze správního orgánu*; podle této judikatury *se ani nejedná o „právo", na němž by mohl být někdo zkrácen* – viz např. na rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 771/2000 či usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02. Rovněž tak z pozdější konstantní judikatury vyplývá, že správní soudy mohou přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14

zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska mezí správního uvážení, popř. z hlediska jeho případného zneužití. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, kde bylo uvedeno: „*Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu).*“, popř. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2006, č. j. 4 Azs 2/2006, z něhož vyplývá, že *úkolem správního soudu, ač v takzvané plné jurisdikci, je pouhý přezkum zákonnosti, a to s ohledem na meze správního uvážení, resp. jeho zneužití, jeho úkolem však není suplování správního orgánu při správním uvážení, které je vyhrazeno toliko správnímu orgánu. Nejvyšší správní soud tak nemohl přisvědčit námitkám vztahujícím se k udělení tzv. humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu.*

Odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že stěžovatel pobýval na území České republiky nelegálně, o azyl požádal až ve fázi po udělení správního vyhoštění, což svědčí o účelovosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany a snaze o legalizaci pobytu. Ostatně i podle judikatury Nejvyššího správního soudu platí: *Obecné tvrzení o pronásledování, bez prokázání existence takového pronásledování, za situace, kdy se stěžovatel účinně neobrátil se svými problémy na domovské orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu. Žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.* Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 - 68. Zřetelehodný je i následující závěr Nejvyššího správního soudu z jeho rozsudku ze dne 7. 7. 2005, č. j. 4 Azs 287/2004 - 72, kde se – v tam posuzované věci - uvádí: *Byla-li žádost o udělení azylu podána až poté, co bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žadatele, a azyl nebyl žadateli udělen podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu.*(vše na www.nssoud.cz).

K nesouhlasu stěžovatele s právním názorem soudu k možnosti žadatele o mezinárodní ochranu vybírat si zemi z hlediska úrovně zdravotní péče lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, kde se uvádí: *Článek 13 části II Evropské sociální charty (publ. pod č. 14/2000 Sb. m. s.) zakládá České republice závazek k poskytnutí sociální a lékařské pomoci pouze po dobu legálního pobytu cizince, který je občanem jiné smluvní strany této charty, na českém území; nikoli závazek, aby úroveň zdravotní péče, jíž dosáhne v době tohoto pobytu legalizovaného z důvodu azylového řízení, mu byla zachována i po skončení tohoto řízení,* popř. v rozsudku rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2011, č. j. 2 Azs 50/2010 - 49, kde se na uvedený předchozí rozsudek výslovně odkazuje (vše na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud s poukazem na výše uvedené dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu s ustanoveními zákona o azylu, a nezjistil naplnění důvodů kasační stížnosti. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým

významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. září 2012

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu